

PARKINSON

Neyðarróp út í tóman heim

LÍVÍÐ FÓR
UNDAN
HELGA

Eingin hjálp var til Helga, sigur 88 ára gamla Kathrina Højgaard við grátandi rødd. Í hjálparloysi sá hon sonin líða undir Parkinson fyri síðani at velja ringast hugsandi vegin burtur úr sjúkuni. Stillisligu neyðarrópini um hjálp eru tagnað

Jón Brian Hvidtfeldt

Dekkað er upp inni í stovuni í hugnaligu tvíhúsunum á Túgvu 12 í vesturbýnum í Havn. Vakra kaffistellið leiðir tankarnar aftur til eina farna tíð. Trý sløg av heima-bakaðum smákøkum eru afturvið. Eg hugsi, um hetta man vera bakstur frá ervinum.

Sorgin hevur lagt seg yvir heimið, har 64 ára gamli Helgi Højgaard livdi síni mongu, síðstu ár. Eftir situr mamman, 88 ára gamla Kathrina Højgaard, sum síðstu árin tók sær av soninum.

– Helgi tosaði ikki nógv um sjúkuna. Hann segði lítið, var ein afturlatin persónur, men hann rópti um hjálp. Men eingin lurtaði, har var eingin hjálp til hansara.

88 ára gamla kvinnan má steðga á, tárini vinna á orðunum, ið hon skal seta á sitt elsta barn.

Døturnar eru um hana. 63 ára gamla Marita, sum býr í Danmark. 62 ára gamla Birna, sum býr í Svøríki. Og 53 ára gamla Carolina, sum býr í Havn. Tær báðar eldru vóru heima í Føroyum og vitjaðu í summar, og eru nú aftur heima, hesaferð í tungum ørindum.

– Helgi var nógv versnaður, tá vit vóru heima í summar. Um hálvan juli endaði hann eisini á sjúkrahúsinum, men varð sendur heim aftur beinanvegin við sterkari heilivági, sum hann tók ikki fekk tað betur av. Tað var tíðiligt, at heilivágurin virkaði ikki, sum hann skuldi, greiðir Marita frá.

Helgi Højgaard hevði Parkinson. Sjúkan byrjaði fyri sjei árum síðani, og fekk so við og við fastatøkur á honum. Helgi var útbúgvinn bygningssniðkari og elektronikk teknikari. Hann fór í læru á Sniðkaravirkinum í Grønlandi og ar-

beiddi á Telefonverkinum, á Elektron og seinni á Bygningssniðkaravirkinum BSV. Síðstu árin hevði hann eina fyriritøku, ið seldi alternativa heilivágin Alka-Mine. Fyri góðum seks árum síðani noyddi sjúkan hann at gevast við at arbeiða.

» **Hann var stillur, friðarligur og tolin. Og so dugdi hann alt, var fittur í hondunum**

– Hann var stillur, friðarligur og tolin. Og so dugdi hann alt, var fittur í hondunum, greiðir Carolina frá um bróðurin.

Systrarnar búgva uttanlands, meðan Carolina býr í Havn og tí hevur havt betri móguleika at vera um bróðurin, ið eisini á eldri árum búði inni hjá mammuni.

– Hann var altíð einsamallur. Men hjálpsamur. Hann hjálpti mær altíð við at taka av borðinum og seta í køliskápið, greiðir Kathrina frá.

– Og so dugdi hann væl orðaspøl.

Søgdu vit okkurt, so kom hann ofta við onkrum stuttligum aftursvari, leggur Birna afturat.

Fyri eina stund smílast tær fyra kvinnurnar allar í senn.

Sjúkan

Nýtt fokus kom á Parkinson sjúkuna, tá kendi ameri-

kanski sjónleikarin Robin Williams í august mánað lat lív. 63 ára gamli Williams hevði Parkinson, og valdi eftir øllum at døma at taka sitt eina lív.

Hóast Parkinson varð staðfest sum sjúka, heilt afturi í 1817, so er framvegis eingin lekjandi viðgerð móti sjúkuni. Høvuðsorsøkin til sjúkuna er at ov lítið av evninum dopamin, bindiliðið millum nervakýknurnar í heilanum, verður framleitt í ávísum pørtum av heilanum. Ymisk sløg av heilivági eru á marknaðinum, sum kunnu økja um dopaminið í heilanum, men hava tey tó ofta

hjáárin við sær. Sambært serfrøðini á økinum stríðast 40 prosent av parkinson sjúklingum við tunglyndi.

64 ára gamli Helgi Højgaard stríddist eitt hart stríð síðstu tíðina.

– Hann var óróligur í kroppinum. Vøddarnir hjá honum livdu alla tíðina, og ofta fekk hann hvørki sitið ella ligið. Segði at tað var sum at sita á nálum. Vit runnu ofta í frystiboksina eftir onkrum køldum, sum hann kundi sita á. Eisini tivaði hann, fekk andaneyð, greiða systrarnar frá um síðstu tíðina hjá Helga.

– Eg sá, at hann pínðist.

Helgi Højgaard

Mýnd: Privat